

דג מסריח ומלקות

זילזול, שחצנות, חוצפה!

שום חוק אינו מובא לפניו. היא מט' פלח

היו"ר רות הקטין: חבריה כנסת אבנרי — אורי אבנרי: אני מדבר ישר לענין גבירתי.

היו"ר רות הקטין: חבריה כנסת אבנרי איננו עוסקים עכשיו בתפקידיה של ועדת הכלכלה. אנו זנים בהצעה מסוימת.

אורי אבנרי: גבירתי חושבת-ראש, אני מדבר ישר לענין: מדוע מציעים להפיק ענין זה מועדת ה' עבודת הממונה עליה, בהתאם ל' תקנון, ומבקשים להעבירו לייצור מלאכותי שאינו קיים.

... יש עשרות תקדימים לכך שכל דבר הוא חשוב לשלטון והנוגע להעדת הכלכלה — מועבר אוטומטית להעדת הכספים. וכל דבר שאיננו חשוב — דיון בהצעה לסדר היום, שבסופו רושמים מסקנות שאיש אינו קורא אותן, שלא להדבר על כך שאיש אינו מקיים אותן — מועבר לוועדת הכלכלה. יו' שבראש ועדת הכלכלה התמרמר לא פעם שיש לו הוכחות לכך שלא קראו אפילו את מסקנות ועדת הכלכלה, שהוסקו אחרי ישי' בות על גבי ישיבות.

גבירתי היושבת-ראש, התירוף שדרושים חברי קואופרטיב כדי לדון בעניני קואופרטיבים, חברי איגוד שיתופי כדי לדון באגודות שיתופיות — הריהו מגוחך מאין כמו. לפי אותו הגיון אפשר לומר שדרוש מפקד כדי לדון בעניני מפקדים, ושצריך אדם להיות אב ל-12 ילדים כדי לדון בריבוי ילודה.

העובדה שבועדת הביטחון אין אף קצין אחד מצה"ל — מלמדת, עצם העובדה שחוק זה, חוק האיגוד ה' שיתופי, חוק המושבים, מלווה סקנדאלים מראשיתו — יש בה כדי להוכיח כל אשר אמרנו עליו עוד בשעתו.

זהו חוק פיאורדי, חוק המתכוון להפוך חברי-המושב לצמית בנוסח ימיהם, מופקר לשבט או ל' חסד לשרירותם של בוסים מפלגתיים. זהו חוק אנטי-דמוקרטי כי מהותו, ובבעי' שיוכח לאישור כי, דרך הסותרת את הנוהל הדימוי קרטי. זהו חוק הבא לבסס דיקטטורה של בוסים, והטיפול בו כי כנסת הוא ברוח זו.

להלן נאומנו נגד ההצעה להקים וע' דה מיוחדת לדיון בחוק המושבים, בי' ראשותו של איש מע"י.

אורי אבנרי: גבירתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה.

הרס הדמוקרטיה הפרלמנטרית מתקדם בצעדי-ענק, בריוק באותו קצב כמו הקמת מפלגת-הענק השלטונית, הלחיתין הרעב ה' מתכוון לבלוע את כל הדגים באגם.

מה שמוצע היום הריהו תלכסין ציני, גלוי ומחוצף לרוקן מתוכנו הממשי עוד מכשיר פרלמנטרי אחד, שנשאר לפליטה.

עצם שקיפות התירוף גרועה אולי עוד יותר מהתלכסין עצמו, כאשר הוא מנלה תהומות של זיקי' זוה, שחצנות וחוצפה, שעוד לפני שנה אי-אפשר היה להעלותם על הרעת בבית הזה.

אין שום ספק...

היו"ר רות הקטין: חברי הכנסת אבנרי, אני מבקשת אותך לדבר בסיגנון ההולם את הבית ה' גבוה הזה.

אורי אבנרי: אני פבור שאני מדבר בסיגנון שהולם את המטשה הנעשה בבית הזה.

מדוע אין מתכוונים להעביר את הצעת החוק לוועדת הכלכלה? מפני שהיושבת-ראש שלה איננו שייך למפלגת העבודה.

התנכלות זו בהעדת הכלכלה אינה חד' שה. מזה שנים הפכה ועדה זו, מאונס, ל' שברכללי.

כל ענין כלכלי חשוב מועבר אוטומטית להעדת הכספים, שבראשה עומד יושבת-ראש מטעם מסא"י, מפלגת העבודה, חברי-הכנסת רגמן. ... כשנאמר לי, בשבועות הראשונים נים של ועדת הזאת, שהעדה המסדרת' החליטה לסדר אותי להעדה הזאת — הוד' הרתי מראש שזוהי ועדה חסרת-ערך וחסרת תוכן. בישיבה הראשונה של ועדה זו בכנסת הנוכחית הזכרתי את האזהרה הזאת. תבעתי מיושבת-ראש העדה לצאת למלחמה נגד ה' אימפריאליזם של ועדת הכספים, ולעמוד על הזכויות של העדה הזאת בהתאם לתקנון.

הדבר הזה לא יצא לפועל, ומאז יומי הראשון בוועדה זו ועד היום הזה, אני סבור שבמעט כל רגע שביליתי בה היה כיוכוז זמן מוח' לט.

ועדה זו אינה עוסקת בשום דבר חשוב.

ידוע הסיפור על מוכר הדגים ביש-המזל, שמכר לשליש דג מצחין. השליש נתן לו לבחור בין שני עונשים. לקבל מלקות או לאכול את הדג בעצמו. האיש בחר במלקות, אך אחרי ששכר קיבל את רובן, לא יכול היה לעמוד בהן, ועל כן אכל את הדג. כך קיבל את שני העונשים גם יחד.

דבר כזה קרה השבוע לסיעת המרכז החופשי, בצורה המלמדת מה עצום ההבדל בין אוטוויזיה של רעש ובין אוטוויזיה של ממש.

הנושא היה חוק האיגוד השיתופי, המכיל את הפרק המחפיר על המושבים. ערב סיום המושב הקודם אנסה מע"י את הכנסת והכריחה אותה לקבל את החוק באופן מזויר בקריאה ראשונה, למרות שכולנו תבענו שהות של כמה ימים כדי ללמדו על בריו. בעיני מע"י, כל יום קבץ.

מאז עברו כמעט ארבעה חודשים — והחוק לא הגיע להעדה. מדוע? כי לפי תקנון הכנסת אפשר היה להעבירו רק להעדה אחת: ועדת הכלכלה. ובזאת לא רצתה מע"י. מדוע? כי יו"ר ועדת הכלכלה הוא ד"ר בנימין אבניאל, איש חרות, הידוע בהתנגדותו הנמרצת לחוק-המושבים, ויש בהעדה זו (שם אני חבר בה) מישקל רב למתנגדי החוק. ליושבת-ראש של ועדה יש השפעה עצומה על הטיפול בחוק. הוא יכול לזרו אותו או לעכב אותו, לקצץ את הדיונים או להרחיבם.

הבוסים של תנועת המושבים חששו כי בהעדת הכלכלה לא יסתים הטיפול בחוק עד לסוף הכנסת הנוכחית — וכי בכך נשיג אנתונו את מבוקשנו. לכן המציאו המצאה מחוכמת: למנות ועדה מיוחדת, בראשותו של הניאומפא"ניק יזהר הררי, לטיפול בחוק זה. הם רצו להבטיח כי החוק יתקבל סופית עוד בכנסת זו, וכי מרד המושבים יחוסל.

למפא"י ולמפ"ם לא היה רוב בטוח. הן היו צריכות לקנות אותו, וכך ניצרה הקנוניה המזויה בין מע"י והמרכז החופשי. עסקיני מע"י הבטיחו לסייעה זו כיסא בהעדה המיוחדת, ותמורת זה הבטיחה הסיעה להצביע בעד התחבולה המכוערת.

מה היה החשבון? אין ספק כי המרכז החופשי קיחה שהצבעתו לא תמשוך תשומת לב ואחרי שהיה לו נציג בהעדה, יוכל להעמיד פנים ככפי מורדי המושבים כאילו הוא הלוחם האמין היחידי נגד קבלת החוק — אחרי שנתן שרות מכריע ליוזמי הצעת-החוק.

אולם חשבון זה לא עלה יפה. אחרי הויכוח, שבו לא השתתף המרכז החופשי כלל, גייסנו במפתיע רוב של הכנסת — 28 קולות של גח"ל, המפ"ל, ל"ע, אגו"י, רק"ח ושלי. למע"י, מפ"ם והמרכז החופשי היו ביחד רק 26 קולות. התוצאה: המרכז החופשי גם אכל את הדג המצחין, על-ידי כך שהצביע בפרהסייה בעד הקנוניה של מע"י, וגם לא קיבל את הכיפא המבטח בוועדה — שלא קמה כלל.

גשאלת השאלה הענומה: אם היה המרכז החופשי נכון לעשות כך תמורת מחיר כל כך עלול, מה היה מוכן לעשות תמורת חצי תיק בממשלה? איהו ערך יש ל'אוטוויזיה' כזאת?

אנב, הדבר הוכיח שוב עד כמה יכול קול בודד להכריע. אילו הצביעה סיעתנו בעד הקנוניה, היה מניק הקולות 27—27, ויו"ר הישיבה היתה מכריעה לטובתה.

עוד הערה: אסילו בהצבעה כלי-כך השובה ועקרונות, לא גייסה הכנסת יותר מ-54 מבין 120 חבריה.

אסילו כפרוטוקול נראו רגעים אלה דרמאטיים למדי: **היו"ר רות הקטין:** חברי הכנסת, קיבלתי פתק, ובו בקשה של חברי-הכנסת שופמן, בשם סיעתו, להעתיק את ההצבעה לישיבה אחרת.

אברהם מיאיר: אם חברי גח"ל נעדרים מהישיבה, איננו אשמים. **היו"ר רות הקטין:** חברי-הכנסת, נעבור להצבעה.

הצבעה — בעד הקמת ועדה — 25; נגד — 27. **אורי אבנרי:** בראונו.

היו"ר רות הקטין: נמנה שני חברי-כנסת למנות את הקולות. **קריאות:** לא, לא!

אורי אבנרי: לא ייתכן שלמפא"י יהיה מיעוט. נצביע עד שלמפא"י יהיה רוב! **היו"ר רות הקטין:** קרה לא פעם שספרנו את הקולות, הודענו את התוצאות, וביקשו למנות שנית.

קריאות: לא, לא! **היו"ר רות הקטין:** אני מחליטה בנידון. תתבעו אותי בוועדת הפירושים של הכנסת, אם איני צודקת. אבקש את חברי-הכנסת ורטמן ואת חברי-הכנסת אונא למנות את הקולות. **הצבעה —** בעד הקמת הועדה — 26; נגד — 28.

כאשיסט היה,

כאשיסט היה

אורי צבי גרינברג

אחד החיכוחים הסוערים התנהל השבוע על הצעת-החוק השינתית שבאה לאשרר את תוקף התקנות לגבי השיפוט בשטחים המוחזקים. ניצלתי את ההזדמנות כדי להגיב על הופעתו של השר משה דיין בטלביזיה, יום לפני כן:

אורי אבנרי: ... רק אתמול, בשידור בטלביזיה, הפך שר-הביטחון את המצב ה' קיים לאידיאולוגיה, הוא אמר, למעשה ש' ממשלת הליכוד הלאומי מעוניינת בהמשך הקפיאזן, שהיא מעדיפה קפיאזן על שלום ועל מלחמה, שהיא רוצה בקפיאזן כמצב של קבע, לא לשנה אחת ולשנתיים, אלא לשנים רבות.

ה'זוכר כאן' חזון ישעיהו' של שר-הדואר, שפירושו הלאמת העיתונות, חיסול חופש' העיתונות במדינה. אני שואל: בשעה שאנו נכנסים יותר ויותר להרפתקה של מישור' כיבוש קיבוש ונצח, מישור-כיבוש ההופך משרה לפני עצמה, כמסווה לסיפוח — האם אפשר להפריד בין ההתחזקות מן השלום לבין התגבשות המחשבה האנטי-דמוקרטית בזירה הפנימית, האם אפשר בכלל לקיים מדינה שיש בה מישור-כיבוש כלפי הזולת,

ומישור דמוקראטי-ליברלי כלפי עצמנו? ה' אם היתה א'פעם מדינה כזו בעולם? **אם היתה דרושה הוכחה למגמה זו, הרי היא סופקה עוד באותו ויכוח על-ידי שמואל המיר, הרוכב על סוס הסיפוח. הוא עלה על הזוכן וקרא שיר של אורי צבי גרינברג, כי פאתוס עלילי של שחקן מיקצועי. המתנתי כד' לסוף הקריינות, ואז התפתחו הדברים כך:**

אורי אבנרי: זהו אותו אורי צבי גרינברג שדרש לפזר את הכנסת ולהקים

שר-הביטחון כבר ענה לי על שלוש-ארבע שאלות, ועד כמה שצמצמתי את מרחבי התימרון שלו בעניין זה (ואתם יודעים כמה שזה קשה אצל שר-הביטחון) והבאתי לי קביעת עובדות מדויקות. לא ניתנה לי תשובה על הנוהל בעניין זה. ברור שאין שום נוהל ממש.

יכול חבלן לגור בבית עם 20 אנשים אח' רים, ול-20 איש אלה אין שום שייכות ל' מעשיו ושום ידיעה עליהם. מפוצצים את ה' בית, מבלי שניתן לאנשים האלה להגיש עירעור של ממש, מבלי שיקבלו אפילו ה' דעה של ממש מראש, אלא רק הודעה ש' שעה-שעתיים. אומר שר-הביטחון: הם צרי' כיס לדעת שיש חקירה — ואם יש חקירה —יש אפשרות שיפוצצו את הבית. שיבואו ויטענו מה שהם רוצים לטעון, בפני מי ש' הם רוצים.

זהו מצב שאי-אפשר לסבול אותו, אפילו במישור של כיבוש. אילו נכח כאן שר' הביטחון, הייתי תובע ממנו, במסגרת חוק זה, בצורה נמרצת ביותר, שייקבע הליך משי' פסי כלשהו, הליך משפטי סביר, לפני פיר' צוץ כל בית שהוא.

על הערה זו לא אכיתי לשום תשובה.

דיקטטורה צבאית? פאשיסט היה ופאשיסט היה! **שמואל המיר:** בלום פידו! **אורי אבנרי:** פאשיסט מתועב. הוא דרש 'שלטון בחירים', במקום שלטון נבח' רים, במקום שלטון הכנסת!

באותו ויכוח העליתי שוב נושא, המסריח אותנו ללא הרף, ושהפכנו לו דוברים יחי' דים בכנסת: **אורי אבנרי:** ... אני מצטער ששר' הביטחון לא כיבד אותנו בנוכחותו, כי יש כמה דברים שהייתי רוצה להעיר דווקא ב' נוכחותו. עד עכשיו יכולתי לעשות זאת רק בצורה של שאלות ושאלות נוספות. אני מתכוון להריסת בתים בשטחים המוחזקים. פעם אחר פעם ניסיתי לדחוף את שר' הביטחון בכיוון של הסכמה להליך משפטי לגבי הריסת בתים. הריסת בתים היא אמ' צעו המעורר רגשות קשים מאוד. נניח ש' אנשי-הביטחון סבורים כי זהו אמצעי בלתי' נמנע — אני מוכן לערער גם על זה, אבל נניח שזה כן. האם אנחנו יכולים לסבול שדבר כזה יבוצע בלי שום הליך משפטי, בלי שום הליך תקין בכלל?